

prevenim • dro

Butlletí d'informació sobre **prevenció de drogodependències a Catalunya**

Número 34 - Suplement monogràfic 11 - 2012

MONOGRÀFIC CIÈNCIA, EVIDÈNCIA I PREVENCIÓ

En aquest número...

- ✍
Editorial 2
 Reflexions al voltant de la cultura preventiva actual i els canvis necessaris per avançar cap a una prevenció basada en l'evidència i l'eficiència.
- 🔑
Claus 2
 Resum d'un recull inclòs en el *Llibre blanc de la prevenció a Catalunya* sobre l'evidència disponible en relació a l'efectivitat de diverses estratègies de prevenció.
- 📖
Recursos 3
Banc d'Instruments d'Avaluació – eines d'avaluació de lliure disposició (arxiu en línia). *Estàndards europeus de qualitat en prevenció de drogues* – document europeu de referència per fer prevenció d'alta qualitat (manual). *Programes preventius de les drogodependències: Guia d'avaluació* – per facilitar i estimular l'avaluació i canviar la seva visió com a quelcom molt complex i inabordable (en paper i e-llibre). *Guia d'orientacions per a l'avaluació de la prevenció de drogues: manual per a planificadors i avaluadors (2a edició)* – actualització d'un clàssic d'orientació en planificació i l'avaluació (guia). *Kit de recursos per a la prevenció i l'avaluació* – recorregut guiat pel procés de desenvolupament d'una intervenció preventiva (e-guia).
- 😊
Opinió 4
 Una mirada a la visió dels tècnics de prevenció del territori sobre la importància que li atorguen i l'ús que en fan de la recerca i el coneixement científic en els programes de prevenció i de reducció de riscos i danys.
- 🔧
En pràctica 5
 Presentació d'un portal de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies que, des d'una visió centrada en el context europeu, aporta informació sobre les millors pràctiques aplicades en matèria de drogues en base a l'evidència disponible.
- 📺
Finestra oberta
 Presentació d'una base de dades, d'accés lliure, de programes europeus avaluats de reducció de la demanda de drogues.
- 📦
Bagul 5
 Comentaris breus sobre diferents recursos i serveis relacionats amb la investigació en l'àmbit de les drogodependències, i sobre les maneres d'accedir-hi.
- 📦
Calaix 6
 Comentaris i propostes per millorar la mesura de la prevalença del consum problemàtic de cànnabis entre els adolescents, derivades d'un estudi conjunt de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies i el Pla Nacional sobre Drogues.

prevenim • dro és un programa de l'associació:

PDS
PROMOCIÓ I DESENVOLUPAMENT SOCIAL

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Fins fa pocs anys les polítiques i les actuacions en matèria de prevenció (i d'atenció i reinserció social) es van orientar i concentrar en disposar de programes i posar en marxa serveis. Avui, però, a mesura que ha augmentat la disponibilitat de programes i serveis, i immersos en una greu crisi econòmica, la millora de la qualitat i l'eficiència dels programes i les actuacions ha esdevingut una necessitat i comença a ser incorporada en les polítiques de drogues. Però, millorar la qualitat requereix —no sols, però també i molt important— canviar una cultura preventiva encara avui sovint basada, més en tradicions, intuïcions i impressions; que no pas en el coneixement científic; per una altra basada en la ciència, l'evidència i —indissolublement unida a elles— l'avaluació. Aquest canvi de cultura és un primer pas i un requisit previ per millorar els procediments i les pràctiques quotidianes. Aquest monogràfic sobre ciència i evidència en prevenció, del butlletí Prevenim.DRO, aspira a ser una modesta aportació en aquesta direcció.

Avançant cap a una prevenció basada en l'evidència

Tot i que queda camí per recórrer, ha començat a quallar a casa nostra la idea que no sols és important sinó necessari, basar les intervencions preventives en el coneixement científic i les bones pràctiques. En aquesta línia, el *Llibre blanc de la prevenció a Catalunya* fa un recull de l'evidència actual de l'efectivitat de diverses estratègies de prevenció, del qual n'ofereim un resum.

Què és efectiu en la prevenció primària?

- Les estratègies informatives i educatives (ex.: programes escolars) basat en el model de la influència social i l'entrenament d'habilitats de vida, que empen mètodes interactius i inclouen sessions de reforç, i més encara si incorporen components familiars i comunitaris.
- Els programes d'enfortiment familiar orientats a establir normes i límits als fills i potenciar els lligams afectius entre pares i fills.
- Les campanyes de comunicació, ben plantejades i executades, repetides periòdicament per reforçar l'impacte dels missatges, aplicades junt amb activitats de caire comunitari i educatiu.
- Les estratègies de protecció i control sobre el tabac i l'alcohol: augmentar el preu pujant la fiscalitat i enfortir el compliment de les lleis (espais lliures de fum, regulacions de la venda, prohibició (tabac) i restriccions (alcohol) de la publicitat, controls d'alcoholèmia...
- Si més no en relació al tabaquisme, els programes multisectorials amb actuacions a nivell comunitari, escolar i dels mitjans de comunicació, que empen mètodes i missatges apropiats per als preadolescents i sensibles a la cultura dels diferents grups socials.
- També ofereix efectivitat, oferir oci alternatiu o saludable a poblacions en situació d'alt risc, en especial programes intensius de servei a la comunitat, que empen iguals com a mediadors i inclouen continguts específics sobre el consum de drogues i d'enfortiment d'habilitats per a la vida.

Les intervencions puntuals, que només proporcionen informació o que estan centrades en la dimensió afectiva¹ són poc efectives.

Recomanacions en relació a la prevenció selectiva

- Aplicar als espais d'oci on es consumeixen drogues, programes d'informació i sensibilització orientats a fomentar una cultura d'oci "intel·ligent" (que no comprometi la salut) i a propiciar l'autoprotecció en relació a l'ús de drogues.
- Afavorir la implicació conjunta dels diferents actors de l'oci nocturn per promoure mesures de protecció de la salut i de seguretat en els espais d'oci.
- Aplicar —en relació a l'alcohol— programes educatius centrats a

qüestionar mites, clarificar normes i valors sobre el consum excessiu i evitar conduir sota els seus efectes i —en relació a les drogues il·legals— a entrenar habilitats personals i socials, trencar mites, modificar expectatives i fomentar la vinculació amb la comunitat.

- Aplicar intervencions intensives en l'àmbit de la família orientades a l'aprenentatge d'habilitats educatives, la millora de la interacció i la gestió familiar i el maneig de l'estrès.
- Assegurar que les campanyes als mitjans de comunicació per prevenir la conducció sota els efectes de l'alcohol utilitzin canals i missatges adaptats a la població en situació de risc.
- Aplicar intervencions breus sobre l'alcohol en l'atenció primària, hospitalària i d'urgències.
- Aplicar des dels serveis socials, de salut, educatius i del lleure, programes de detecció precoç i derivació de persones en risc de tenir problemes relacionats amb l'ús de drogues.

Què funciona en la prevenció indicada?

- La capacitació dels pares en relació al tractament dels fills amb problemes de drogues.
- Les intervencions breus sobre l'alcohol en l'àmbit sanitari, el cribatge de problemes de drogues i la derivació a serveis especialitzats des dels serveis d'urgències.
- Els programes d'ajuda a treballadors amb consums problemàtics d'alcohol.

Què és efectiu en la prevenció determinada?

- Els programes d'intercanvi de xeringues, per reduir danys produïts pel consum de drogues per via parenteral.
- Les sales de venipunció com a estratègia de reducció de danys.

¹ Orientades a modificar qualitats internes com ara trets de personalitat (ex.: autoestima, autoeficàcia) o components motivacionals (ex.: intenció de consumir drogues).

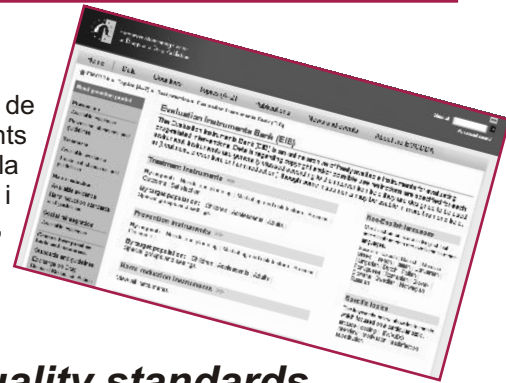

Evaluation Instruments Bank *Banc d'Instruments d'Avaluació*

Arxiu en línia de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies, d'eines de lliure disposició per avaluar intervencions en l'àmbit de les drogues. Els instruments estan classificats per àmbits (tractament, prevenció, reducció de danys) i dins de la prevenció, per tema i per grup de població. Cada instrument inclou els seus materials i un ampli apartat d'informació (autor, objectius, puntuació, propietats psicomètriques, drets d'autor, estudis realitzats, etc.). El recurs, i bona part dels instruments només estan disponibles en anglès, tot i que n'hi ha en altres llengües, inclòs el castellà.

Més informació i accés al recurs: <http://www.emcdda.europa.eu/eib>

European drug prevention quality standards

Estàndards europeus de qualitat en prevenció de drogues

Manual (en anglès) de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies, elaborat en col·laboració amb organitzacions de diversos països, com a part d'un projecte per definir un marc comú de referència per a les activitats de prevenció a Europa. Els estàndards que proposa suposen el primer marc de referència europeu per fer prevenció d'alta qualitat, i cobreixen tots els aspectes d'aquesta activitat: avaluació de necessitats, disseny de la intervenció, avaluació, sostenibilitat, participació dels interessats... Pot ser útil per ajudar en la presa de decisions sobre finançament, com a llistat de verificació en la planificació o l'avaluació, i com a eina d'orientació, reflexió i autoavaluació d'equips.

Accessible a: <http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention-standards>

Programes preventius de les drogodependències: Guia d'avaluació

Guia en paper i en e-llibre de la Diputació de Barcelona, adreçada als tècnics dels plans, programes i projectes locals de prevenció, per facilitar i estimular l'avaluació de les intervencions i canviar la visió d'aquesta activitat com a quelcom molt complex o inabordable. Aporta orientacions per avaluar la planificació, el procés i els resultats de sessions informatives, fullets informatius, tallers preventius, paquets preventius i campanyes informatives. També inclou annexos amb instruments d'avaluació, exemples d'ítems per a qüestionaris i informació sobre procediments estadístics, entre altres.

Més informació i accés al document a: <http://www1.diba.cat/l1breria>

Guidelines for the evaluation of drug prevention: a manual for programme planners and evaluators (second edition)

Guia d'orientacions per a l'avaluació de la prevenció de drogues: manual per a planificadors i avaluadors (2a edició)

Segona edició (2012) actualitzada, editada per l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies, d'una guia anterior (de l'any 1998) d'orientacions per a l'avaluació de la prevenció, destinada als responsables dels programes de prevenció per aportar-los orientacions i estímulo en relació a la planificació i l'avaluació de les seves actuacions. Entre altres qüestions, la nova edició atorga atenció al paper de la teoria en l'avaluació, inclou exemples d'avaluacions recents de qualitat, aconsella sobre els primers passos d'una avaluació adequada (ex.: com plantejar preguntes d'avaluació, com triar el disseny més apropiat...) i

contempla nous aspectes, com ara l'anàlisi de les diferències en funció del gènere i de l'ètnia.

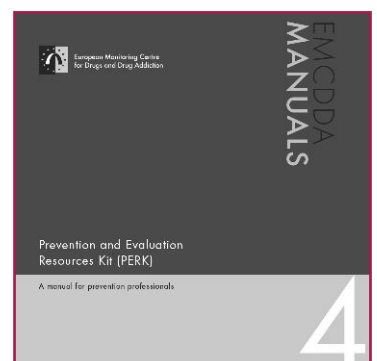
Més informació i accés a la guia a: http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention_update

Prevention and Evaluation Resources Kit (PERK)

Kit de recursos per a la prevenció i l'avaluació

Recurs electrònic de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (en anglès), que convida a fer un recorregut guiats pas a pas pel procés de desenvolupament d'una intervenció preventiva, i pels coneixements que fonamenten cada fase del procés. Al llarg del recorregut els usuaris poden agafar idees i sobre com planificar i dissenyar una intervenció i la seva avaluació, depenent -naturalment- dels recursos disponibles i de l'entorn. El PERK promou la idea que "planificació" i "avaluació" estan interrelacionades i no s'han de separar. Alhora intenta esvaïr la idea que, en prevenció, tot és opinable; atès que avui tenim evidències prou sòlides i una base teòrica prou robusta, per saber què és i què no és «prevenció».

Més informació i accés a l'instrument: <http://www.emcdda.europa.eu/publications/perk>

Què en pensen els tècnics de prevenció?

Dedicar un monogràfic d'aquest butlletí al tema de la ciència i la recerca en prevenció, requeria fer també una aproximació a aquesta realitat des de la visió dels professionals del sector. A tal fi, es va elaborar i enviar a una mostra de programes locals i d'entitats del sector, un qüestionari sobre el paper, importància i ús de la recerca i del coneixement científic en els programes de prevenció i de reducció de riscos i danys en l'àmbit drogues. La mostra -no aleatòria- es va seleccionar amb criteris d'equilibri territorial i procurant incloure programes i entitats amb tradició i experiència de treball en aquest àmbit, amb orientacions diverses, i de territoris grans i petits.

"Igual que, poc a poc, s'ha interioritzat la importància de treballar l'avaluació (...) es podria fer el mateix amb l'evidència científica"

El qüestionari explora: la importància atorgada a la revisió de la recerca i l'actualització del coneixement científic; el nivell d'ús d'aquest coneixement; les dificultats per accedir i fer ús de la informació provinent de la recerca científica; i propostes per facilitar l'accés a la informació. Es va enviar a 25 tècnics i s'han rebut 22 respostes: de l'Alt Maresme, Amposta, ASAUPAM, Baix Camp, Cambrils, CAS del Penedès-Garraf, CEPS, Energy Control, EdPAC, Girona, Granollers, Igualada, PDS, Pla d'Urgell, Reus, Sabadell, Sant Sadurní d'Anoia, Tarragona, Terrassa, programa TRACA (Cubelles, Canyelles, Olivella), Vall del Tenes i Vilanova i la Geltrú.

Taxa de resposta al qüestionari			
	Programes	Entitats	Total
Enviat a:	N=19	N=6	N=25
Respostes:	N=17 (89,5%)	N=5 (83,3%)	N=22 (88%)

El qüestionari proposa diferents respostes tancades en cada àrea estudiada, deixant també la possibilitat de respondre de manera oberta o de precisar i explicar les respostes. També convida a marcar més d'una resposta si això ajuda a reflectir millor la situació o la visió de la persona. Els enquestats, però, només han emprat respostes múltiples en les preguntes 3 ("dificultats") i 4 ("propostes"), essent en aquests casos l'opció escollida majoritàriament. Tot seguit es presenta un resum de les respostes donades a les diferents preguntes:

Importància. Pel que fa a la importància atorgada a la revisió de la recerca i a l'actualització del coneixement científic, la major part dels enquestats (77%) pensen que és bo estar al dia de què es fa i què es publica sobre el tema, encara que reconeixen no dedicar-li gaire atenció, o menys de la desitjable. Tot i això, el 18% dóna molta importància a aquests temes i li dedica temps i esforços. Només una persona afirma donar-li poca importància al tema.

"La moda de l'evidència científica està molt bé, però hi ha àmbits on la mesura és complicada i dos i dos poden ser qualsevol cosa menys quatre. Tot i això (...) ens hauríem de posar les piles en aquest tema; lo just per poder "contraatacar" (perquè ens ataquen) als "evidentistes" científics"

Nivell d'ús. Sobre la utilització dels coneixements derivats de la recerca científica, bona part dels enquestats (61%) procuren estar al dia en el tema, però no solen emprar aquesta informació com a

element clau per a orientar les actuacions. En menor grau, un 22% en fa un ús sistemàtic i sol orientar les seves actuacions en base a revisions de l'evidència. Per al 17% restant això no forma part de les seves activitats habituals, tot i reconèixer que fora bo incorporar-ho.

Dificultats. La principal dificultat per accedir i fer ús del coneixement científic és saber com i on buscar informació actual i de qualitat (44%). Li segueixen amb un 28% el desconeixement de l'anglès (idioma habitual de publicació d'aquesta mena de continguts), i més lluny (15%), el fet d'haver de pagar per accedir a una part de les bases de dades o publicacions. També s'esmenta la manca de temps, la manca de formació en cerca acadèmica i la dificultat per trobar fonts fiables, perquè, en paraules d'un dels enquestats: *"en temes de drogues hi ha molta pseudociència"*. Només el 5% de les respostes indiquen no trobar dificultats importants.

"Caldria que òrgans supramunicipals, que són qui tenen aquesta responsabilitat, hi dediquessin esforços, econòmics i de temps, que des de l'àmbit local són impossibles"

Propostes. Cinc respostes es reparteixen per igual la majoria de propostes sobre què caldria fer per apropar la informació científica: facilitar l'accés a revistes i publicacions internacionals de relleu (16%); oferir formació sobre aquests temes (15%); informar sobre vies d'accés a fonts d'informació (15%); facilitar instruments per escurçar la distància entre ciència i pràctica (15%); i traduir articles i publicacions rellevants (15%). També s'ha suggerit facilitar la incorporació a xarxes internacionals (i nacionals); crear un servei d'assessorament sobre aquests temes; emprar traductors *on-line* per pal·liar la maca de competències lingüístiques; i s'ha esmentat el Canal Drogues de la Generalitat de Catalunya com un exemple d'utilitat.

Una conclusió general seria que, tot i coincidir bastant en alguns dels aspectes explorats, la visió dels tècnics de prevenció del territori en relació al paper i la importància que atorguen a la ciència i la recerca està lluny de ser unitària. I així es reflecteix, per exemple, en alguns dels comentaris afegits a les respostes al qüestionari, tres dels quals es mostren en aquesta secció en forma de destacats.

El portal de "millors pràctiques" de l'OEDT

Aquest portal del web de l'Observatori Europeu de les Drogues i Toxicomanies (OEDT) és un recurs per a professionals, planificadors i investigadors en el camp de les drogues, orientat a millorar la qualitat i l'eficàcia de les activitats de reducció de la demanda de drogues; afavorint les bones pràctiques i l'establiment d'estàndards de qualitat a la regió.

El portal informa sobre la millor aplicació possible de l'evidència disponible en la matèria, amb una visió centrada en el context europeu. Els seus continguts s'estructuren en quatre mòduls temàtics: prevenció, tractament, reducció de danys i reinserció social. Cada un aporta informació sobre l'evidència científica actual per intervenir amb diferents grups de població, en funció de les seves característiques i necessitats. Així, el mòdul de prevenció

aborda de manera diferenciada la intervenció amb estudiants, la família, els membres de la comunitat i la població general; mentre que el mòdul de reinserció diferencia l'abordatge de les intervencions orientades al tractament, l'àmbit judicial, l'habitatge, la formació i el treball. Per a cada grup de població o mena d'intervenció s'inclou:

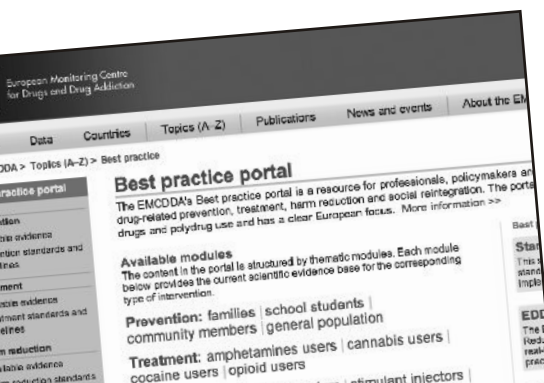
- Un breu resum de les evidències d'efectivitat per a les intervencions disponibles.
- Informació sobre intervencions clarament beneficioses (que han mostrat efectes positius en revisions sistemàtiques).
- Informació sobre intervencions que poden ser beneficioses (que han mostrat certs efectes positius, però per a les quals l'evidència disponible és limitada).
- Informació sobre intervencions amb efectes positius i negatius (que han mostrat efectes favorables, però també limitacions o efectes no desitjats que cal avaluar més).

- Informació sobre intervencions de les que es desconeix la seva efectivitat (poc estudiades o amb estudis de poca qualitat que no permeten afirmar si són o no efectives).
- Informació sobre intervencions no efectives (que ofereixen resultats negatius comparats amb el d'altres intervencions o amb la no intervenció).
- Referències (amb enllaços per accedir als documents originals) i definicions sobre el tema.

El portal també inclou informació sobre estàndards de qualitat i orientacions per a la pràctica, tant dels diferents Estats membre com a nivell de la Unió Europea, amb enllaços per poder descarregar els documents. La informació (gairebé tota en anglès) s'actualitza constantment amb les dades provinents de noves investigacions.

Adreça del web:

<http://www.emcdda.europa.eu/best-practice>

Finestra oberta

Base de dades de programes europeus avaluats

EDDRA, acrònim d'*Exchange on Drug Demand Reduction Action*, és una base de dades de programes europeus avaluats de reducció de la demanda de drogues. Es tracta d'un projecte de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT) que, des de 1998, facilita informació sobre el tema per respondre a les necessitats dels professionals del sector, els investigadors, els polítics i, en general, les persones implicades en la planificació i l'execució d'actuacions per reduir la demanda de drogues. L'accés a la informació de l'EDDRA (en anglès) és lliure i oberta a tothom a través del web de l'OEDT.

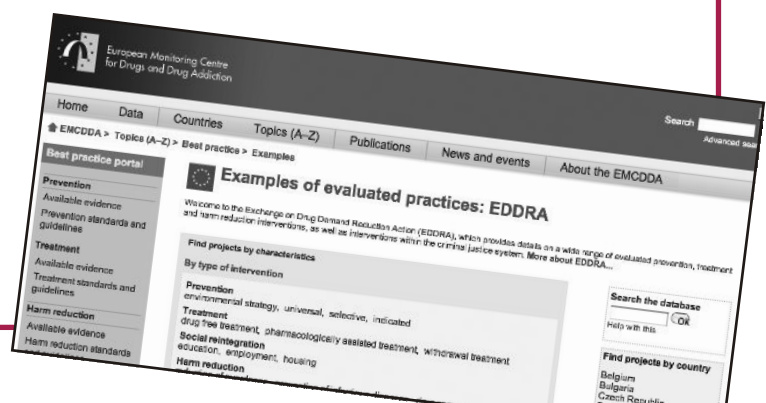
El principal objectiu de l'EDDRA és estimular l'intercanvi d'informació entre els planificadors i gestors de programes de prevenció, tractament, reducció de danys, reinserció social i intervenció en el sistema penal. És, sens dubte, una font important d'informació sobre intervencions d'aquesta mena a Europa. Alhora, vol contribuir a generar evidències d'efectivitat i a difondre bones pràctiques en reducció de la demanda de drogues. El sistema recull de manera sistematitzada, a través d'un qüestionari normalitzat, dades que poden ser comparades. Alhora, el responsable de l'EDDRA a cada país (a Espanya, el Pla Nacional sobre Drogues) controla la qualitat de la informació que aporten els directors de cada programa.

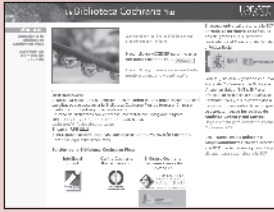
Els programes incorporats a l'EDDRA es qualifiquen en tres nivells de qualitat que indiquen el seu grau d'evidència d'efectivitat, en funció de criteris que tenen a veure amb el disseny d'avaluació, el procés d'implementació, la recollida de dades i l'adequació al model lògic de planificació.

EDDRA permet cercar informació amb diferents criteris: per tipus d'intervenció (ex.: prevenció, reducció de danys...) i dins

de cadascun, per subtipus (ex.: universal, selectiva, indicada, ambiental); grup diana (població general, infants i adolescents, pares i mares...); tipus d'enfocament (gènere, iguals, campanyes...); tipus d'avaluació (procés o resultats); tipus de droga; i per països. Actualment, té més de 400 programes entrats. Varis dels darrers que s'han incorporat s'han desenvolupat a Catalunya, com ara el programa "xkpts.com" de l'Agència de Salut Pública de Barcelona o el "Servei d'atenció i prevenció socio sanitària per a usuaris de drogues en situació marginal (SAPS)" de Creu Roja Barcelona.

Més informació: <http://www.emcdda.europa.eu/themes/best-practice/examples>

Biblioteca Cochrane Plus. La Col·laboració Cochrane és una organització internacional sense ànim de lucre que promou revisions sistemàtiques dels efectes de les intervencions sanitàries. Disposa d'una biblioteca amb informació d'alta qualitat, i varis grups de treball, un dels quals sobre Alcohol i Drogues. La seva edició en castellà inclou la traducció (feta pel Centre Cochrane Iberoamericà, ubicat a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau) de la major part de les revisions sistemàtiques, i s'hi pot accedir sense cost gràcies a una subscripció del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.

Accediu-hi a: <http://www.update-software.com/clibplus/clibplus.asp>

Centre de Documentació i Informació del Pla Nacional sobre Drogues. Ofereix, de manera gratuïta, entre altres: un servei de cerques documentals en la seva base de dades i en altres d'externes (Medline, CICAD, Index Medicus...), servei de reprografia i escaneig de documents, lliurament postal o electrònic de materials, accés a més de 34.000 referències bibliogràfiques i subscripció a un butlletí quadrimestral de ressenyes, novetats i sumaris de revistes. **Accés i més informació a:** <http://www.pnsd.msssi.gob.es/Categoria2/centro/home.htm>

Medline. Base de dades sobre medicina i salut pública de la Biblioteca Nacional de Medicina dels Estats Units, que també produeix PubMed: la seva plataforma web, que inclou els més de 22 milions de registres de literatura biomèdica de Medline. PubMed és d'accés gratuït a través d'Internet i permet fer cerques molt precises (per categories clíniques, grups d'edat, gènere...), subscriure's a un servei de difusió selectiva d'informació, consultar documents (molts cops a text complet), etc.

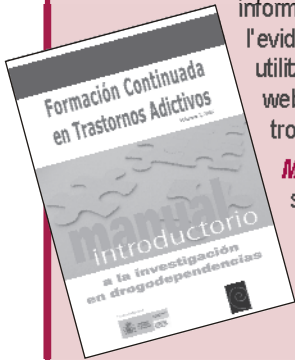
Accessible a: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

Prevención Basada en la Evidencia. Projecte de Socidrogalcohol, de suport als professionals i responsables de polítiques preventives, per promoure intervencions basades en l'avaluació i el coneixement científic. Basat en una plataforma web, contempla tres eixos de treball: a) identificar i reunir informació rellevant sobre prevenció per difondre intervencions i polítiques basades en l'evidència; b) revisar amb criteris científics la prevenció que s'està fent i els programes més utilitzats actualment a l'Estat espanyol; c) proporcionar assessorament professional via web sobre intervencions preventives. Sens dubte, un projecte prometedor, però que es troba encara en una etapa inicial. **Accés a la plataforma:** <http://www.prevencionbasadaenlaevidencia.net>

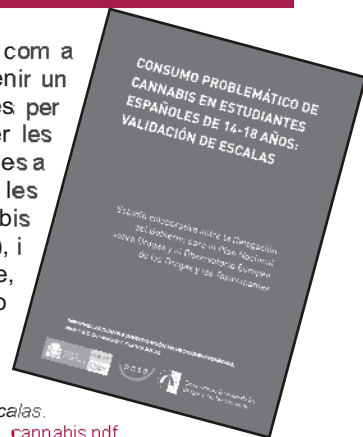

Manual introductorio a la investigación en drogodependencias. Editat per la Sociedad Española de Toxicomanías, s'adreça principalment als professionals sanitaris que treballen en la clínica de les toxicomanies, per impulsar la recerca en aquest àmbit. Tot i això, alguns capítols també tenen interès per als professionals de la prevenció, com ara els dedicats a les fonts d'informació per Internet (tot i que caldria revisar i actualitzar alguna dada), les enquestes transversals, les tècniques estadístiques o les revisions sistemàtiques i les metanàlisi.

Accessible a: http://www.pnsd.msssi.gob.es/Categoria2/publica/pdf/Manual_Investigacion.pdf

Mesurar el consum problemàtic de cànnabis. La freqüència del consum de cànnabis s'empra sovint com a indicador de consum de risc. Tanmateix, molts adolescents que fumen cànnabis regularment semblen tenir un funcionament normal. Per aquest motiu, fora bo incloure en les enquestes escolars escales específiques per mesurar el consum problemàtic de cànnabis. Això permetria estimar millor la seva prevalença, conèixer les característiques dels subgrups que el presenten i ajudaria a orientar, dissenyar i avaluar intervencions adreçades a aquests grups. Per facilitar-ho, el Pla Nacional sobre Drogues i l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies han estudiat les propietats psicomètriques de tres escales de consum problemàtic de cànnabis (*Cannabis Abuse Screening Test*, *Severity of Dependence Scale* i *Criteris d'abús del cànnabis del DSM-IV*), i quina d'elles identifica millor el consum problemàtic en els adolescents. Les conclusions de l'estudi indiquen que, a més de la freqüència de consum, convé emprar instruments més precisos per valorar el consum problemàtic o de risc; que és viable fer-ho amb escales curtes incorporades en enquestes escolars; i que la *Cannabis Abuse Screening Test* és la més robusta per determinar la prevalença del consum problemàtic entre els adolescents.

Més informació: Klempova D, Sánchez A et al. *Consumo problemático de cannabis en estudiantes españoles de 14-18 años: validación de escalas.* Madrid. Ministerio de Sanidad y Política Social. 2009. **Accessible a:** http://www.pnsd.msssi.gob.es/Categoria2/publica/pdf/ConsProblematico_cannabis.pdf

prevenim dro

Edita: PDS · Promoció i Desenvolupament Social
Direcció: Jaume Larriba
Disseny i muntatge: E. Bosch
Fotomecànica i impressió: Litosplai, SA
Dipòsit legal: B.44.871-2000

Voleu donar a conèixer un programa, un material o una notícia?
Voleu que el butlletí tracti algun tema en concret?
Voleu estar en el mailing de distribució?

FEU-NOS-HO SABER!
Prevenim.dro

Tel: 934 307 170 · Fax: 934 390 773
E-Mail: prevenim.dro@pdsweb.org

